

EESTI
HOIURAAMATUKOGU

**EESTI HOIURAAMATUKOGU JA
EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU
TEGEVUSARUANNE
2008. AASTAL**

Märts 2009

SISUKORD

EESTI HOIURAAMATUKOGU 2008. AASTA ARUANNE

EESSÕNA	3
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	4
1.1 STRUKTUUR	4
I Administratsioon.....	4
II Hoiuosakond	4
III Vahetusosakond	4
IV Haldusosakond	4
V Filiaal Pimedate Raamatukogu	4
1.2 NÕUKOGU	5
1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST.....	6
1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA	10
1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE.....	10
1.6 HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA	11
2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS	11
3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE	13
3.1 HOIUKOGU KOMPLEKTEERIMINE, KORRALDUS JA SÄILITAMINE	13
3.2 TÖÖTLEMINE.....	14
3.3 LUGEJATEENINDUS	14
4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE.....	15
4.1 VAHETUSKOGU	15
5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS (KOOS FILIAALI EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGUGA).....	17
6 TEGEVUSKAVA 2009. AASTAKS	20

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU 2008.AASTA ARUANNE

EESSÕNA	21
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	22
1.1. STRUKTUUR	22
Filiaal Pimedate Raamatukogu	22
1.2. TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST.....	23
1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA	24
2 KOGUD	25
3 LUGEJATEENINDUS	26
4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE.....	27
5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE	28
6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE.....	28
7 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS.....	29
8 TEGEVUSKAVA 2009. AASTAKS	29

EESSÕNA

Aruandeaastal 2008 jätkas Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärusega kehtestatud ülesannete täitmist

- moodustada üleriigiline vähekasutatavate trükiste hoiukogu, talletades Eesti teistest raamatukogudest üleantud säilitamist vääriivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurialast võõrkeelset kirjandust ning teha see kättesaadavaks raamatukogudele ja lugejatele;
- võtta vahetuskogusse vastu teistelt raamatukogudelt, asutustelt, juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt trükiseid ning vahendada neid raamatukogudele oma kogude täiendamiseks või hävinud väljaannete asendamiseks.

Alates 2004. aastast Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina töötava Eesti Pimedate Raamatukogu põhiülesanne on valmistada, koguda, säilitada ning laenutada nägemispuudega inimestele heli- ja punktkirjas teavikuid.

31.12.2008.a. seisuga oli hoiukogus 488 856 trükist. Aasta jooksul täienes hoiukogu 8074 teaviku võrra.

Elektronkataloogi ESTER sisestati 2008.a. jooksul 20 013 kirjet. Aruandeaasta lõpuks kajastus elektronkataloogis ESTER 94% kataloogimisele kuuluvatest teavikutest. Kirjeldatud on kõik Eesti Hoiuraamatukogu hoiukogus säilitatavad raamatud ja ajalehed ning venekeelsed ajakirjad. Elektronkataloogist ESTER leiab lugeja andmeid Eesti Hoiuraamatukogus säilitatava 21057 raamatu ja 278 ajalehe nimetuse kohta.

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2008 865 116 trükist. Kogu täienes 2008. aasta jooksul 360 320 arvestusüksuse võrra, mis on üle 150 000 trükise rohkem kui eelmisel aastal. Teistele raamatukogudele jagati 45 389 trükist. Kõige enam said vahetuskogust oma kogudele täiendust kooliraamatukogud (13 561 eks.) ja kõrgkoolide raamatukogud (9219 eks), seejärel rahva- ja erialaraamatukogud (5184 eks).

Investeeringuteks eraldatud vahendite eest. lõpetati 2008.a Eesti Hoiuraamatukogus IV korruse hoidla (242m²) renoveerimine ja siirdriulitega varustamine (projekti kogumaksumus 2 208 000.-, 2008.a. soetati siirdriuleid 603 000.-eest); teostati katusekatte vahetamine (invest. 319 000.- krooni, omavahendid 28 000.-) ning III korruse sorteerimisruumi põranda renoveerimine (15 000.-).

Eesti Hoiuraamatukogu töötajad on jätkuvalt aktiivselt osalenud erialaste organisatsioonide töös ja täiendanud end mitmetel koolitustel.

Eesti Hoiuraamatukogu pälvis 2008.a. teistkordselt Eesti Tööandjate Keskliidu ja Puuetega Inimeste Koja korraldatud puuetega inimeste sõbraliku tööandja konkursi Hea Ettevõtte Autasu (H.E.A.) .

Peavarahoidja Kalju Tammaru sai Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tänukirja.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1 STRUKTUUR

- 2008. a. jooksul koondati seoses töö ümberkorraldamisega 2 vahetusosakonna ja 1 hoiuosakonna vanemraamatukoguhoidja ametikoht.

02.01.2009. a. kinnitatud struktuur on järgmine:

I Administratsioon

1.	Direktor	1
2.	Peavarahoidja	1
3.	Raamatupidaja	0,5
4.	Kantselei juhataja	1
5.	Juhi abi	1
		4,5

II Hoiuosakond

6.	Osakonnajuhataja	1
7.	Pearaamatukoguhoidja	1
8.	Süsteemihaldur	1
9.	Vanemraamatukoguhoidja	4
		7

III Vahetusosakond

10.	Osakonnajuhataja	1
11.	Pearaamatukoguhoidja	1
12.	Vanemraamatukoguhoidja	1
		3

IV Haldusosakond

13.	Osakonnajuhataja	1
14.	Tööline	1
15.	Koristaja	3
		5

V Filiaal Pimedate Raamatukogu

16.	Direktor	1
17.	Infotöötaja	3
18.	Helistuudio juhataja	1
19.	Helioperaator	1
20.	Helioperaator-tehnik	1
21.	Punktkirja toimetaja	1
22.	Tekstitöötaja-arvutispetsialist	1
23.	Tekstitöötaja	1
24.	Abitöoline	1
		11
	Kokku	30,5

Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu töötajatest on 16 kõrgharidusega, sealhulgas raamatukogundusliku kõrgharidusega 12. Üks töötaja omandab kõrgharidust Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse, infoteaduse ja dokumendihalduse osakonnas.

Seoses raamatupidamise tsentraliseerimisega korraldab Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu raamatupidamist alates 01.01.2008. a. Kultuuriministeeriumi raamatupidamistalitus. Eesti Hoiuraamatukogu täiskoormusega pearaamatupidaja ametikoht muudeti poole koormusega raamatupidaja ametikohaks 01.03.2008.

1.2 NÕUKOGU

Vastavalt Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärusele nõustab raamatukogu tegevust põhimõttelistes küsimustes nõukogu.

Kultuuriministri 02.07.2007. a. käskkirjaga nr 258 „Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu koosseisu kinnitamine” põhjal nõustas raamatukogu tegevust nõukogu järgmises koosseisus:

Rutt Enok	Harju Maakonnaraamatukogu
Anu Iho	Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu
Kristina Pai	Tartu Ülikooli Raamatukogu
Hilja Rikmann	Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu
Meeli Veskus	Eesti Kultuuriministeerium
Mihkel Volt	Eesti Rahvusraamatukogu

Seoses Mihkel Voldi lahkumisega Eesti Rahvusraamatukogust on Eesti Rahvusraamatukogu uueks esindajaks Eesti Hoiuraamatukogu nõukogus Janne Andersoo (kinnitatud kultuuriministri 26.08.2008 käskkirjaga nr 358).

Nõukogu koosolekust 17.juunil 2008. a. võttis osa nõukogu koosseisu neli liiget. Eesti Hoiuraamatukogust olid kutsutud Vaiko Sepper, Maimu Heintalu, Eve Lipand.

Vaiko Sepper andis põhjaliku ülevaate Eesti Hoiuraamatukogu ja filiaali Eesti Pimedate Raamatukogu tegevusest 2008. a.

Nõukogu arutas mikrofilmide ja nootide säilitamise küsimust hoiukogus.

Nõukogu otsustas:

1. üle vaadata hoiukogu ja vahetuskogu komplekteerimisjuhendid;
2. mitte komplekteerida hoiukogusse noote;
3. mitte komplekteerida hoiukogusse mikrofilme ja varem üleantud mikrofilmid kustutada,
4. seoses nõukogu senise esimehe Mihkel Voldi lahkumisega Eesti Rahvusraamatukogust ja sellega kaasnevalt ka Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu koosseisust valiti uueks nõukogu esimeheks Tartu Ülikooli Raamatukogu kogude direktor Kristina Pai.

1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST

Kalju Tammaru on Kultuuriministeeriumi esindajana Haridus- ja teadusministeeriumi juures töötava Teadusraamatukogude nõukogu liige ja ERÜ terminoloogiatoimkonna esimees.

ERÜ juures tegutsevas kogude toimkonna töös osalevad Vaiko Sepper, Maimu Heintalu ja Eve Lipand; Silva Paluvits kuulub märksõnastamise ja liigitamise toimkonda.

Hoiuosakonna töötajad on esindatud ELNET-i töörühmades järgmiselt:

1. haldurite kogu	-	Sünne Kold
2. kataloogimise ja nime-normandmete töörühm	-	Ene Sahkai
3. liigitamise ja märksõnastamise töörühm	-	Silva Paluvits
4. perioodika töörühm	-	Maimu Heintalu

Vaiko Sepper kuulub ELNET Konsortsiumi juhatusse. Aruandeaastal osales nii juhatuse kui ka ELNET Konsortsiumi üldkoosolekul.

Osalemine konverentside, seminaridel erialasest koolitusest ja täiendõppe üritustest:

Peavarahoidja Kalju Tammaru:

- 29. jaanuaril osales Tartus Rahvusarhiivi teabepäeval „Arhiivilt kasutajale: Masinaga minevikku ja tulevikku”
- 18. veebruaril esines ettekandega bibliograafiast ja bibliograafist arvutite ajal V bibliograafiapäeval „Rahvusbibliograafia kaasaeg“ Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogus
- 29. veebruaril osales ERÜ aastakonverentsil ja kõnekoosolekul
- 4. märtsil juhatas Hans Jürmani 85. juubelile pühendatud kõnekoosolekut
- 19. märtsil esines Narva Keskraamatukogus Ida-Virumaa õppeasutuste raamatukoguhoidjate teabepäeval „Kooliraamatukogud ja eestikeelne aineõpe vene õppekeelega koolides“ ülevaatega Eesti Hoiuraamatukogust ja võimalustest koostöökis rahva- ja kooliraamatukogudega
- 3.-8. aprillil osales eIFL esimesel autoriõiguse globaalseminaril Istanbulis
- 23. aprillil osales Eesti Kirjandusmuuseumis kirjastusele ORTO ja A. Laurile pühendatud konverentsil
- 28. mail osales Eesti Terminoloogiaühingu aastakoosolekul

- 9.-10. juunil osales Eesti Raamatukoguhoidjate IX kongressil “Raamatukogu teadmistepõhises ühiskonnas” Eesti Rahvusraamatukogus
- 12. juulil esines Nikolai Pätsile pühendatud seminaril Rāpinas
- 10.-14 augustil osales IFLA aastakoosolekul ja maailma info- ja raamatukogukongressil Quebecis, Kanadas
- 10. septembril osales Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskuse infopäeval
- 22. oktoobril juhatas I teadus- ja erialaraamatukogude päeva Tallinna Majanduskoolis
- 23. oktoobril juhatas oskuskeelseminari „Õigekirjast oskuskeeleni“ Rahvusraamatukogus
- 30. oktoobril esines ülevaatega IFLAst ja IFLA kongressist Quebecis maaraamatukoguhoidja päeval Viljandis, millega lõpetati raamatukogupäevad 2008 „Loeb, mida loed“
- 21. novembril osales Eesti Rahvusraamatukogu 90. juubeliaktusel ja vastuvõtul
- 26. novembril osales Kultuuriministeeriumi poolt korraldatud raamatukogunduse arengukava arutelul Roosna-Allikul.

Vahetusosakonna töötajad:

Eve Lipand osales:

- 29.jaanuaril ja 12. veebruaril RR-is koolitusel “Läti kirjanduses mütoloogiast postmodernismini”
- 19. märtsil Narva Keskraamatukogus Ida-Virumaa õppeasutuste raamatukoguhoidjate teabepäeval „Kooliraamatukogud ja eestikeelne aineõpe vene õppekeelega koolides“
- 29.veebruaril Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastakonverentsil ja kõnekoosolekul
- 28.mail teabepäeval vene kirjandusest Rahvusraamatukogus

Hoiuosakonna töötajad:

- Külli Gailit õpib Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse, infoteaduse ja dokumendihalduse osakonnas
- 4. jaanuaril osalesid Eesti Pimedate Raamatukogus toimunud punktkirja päeval Margit Margus, Silva Paluvits ja Maimu Heintalu
- 18.veebruaril toimunud V bibliograafiapäeval “Rahvusbibliograafia kaasaeg” Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus osalesid Ene Sakkai ja Sünne Kold

- 20.-21.veebruaril Käärikul toimunud talveseminaril osalesid Sünne Kold ja Maimu Heintalu
- 29.veebruaril Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastakonverentsist võttis osa Maimu Heintalu
- 26.-27. mail Vehendis toimunud Eesti IUG ja ELNET-i töörühmade suveseminaril osalesid Sünne Kold ja Silva Paluvits
- 26.-27.augustil Viinistul toimunud teadusraamatukogude suveseminarist “Veeb 2.0 ja raamatukogud – võimalused ja lahendused” võtsid osa Silva Paluvits ja Maimu Heintalu
- 22.oktoobril I teadus- ja erialaraamatukogude päeval Tallinna Majanduskoolis osalesid Margit Margus ja Silva Paluvits
- 7. oktoobril Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu baltika päeval osales Silva Paluvits
- 14. oktoobril Eesti Rahvusraamatukogus toimunud koolituspäeval “Digiteerimine ja digitaalraamatukogu” osalesid Külli Gailit, Sünne Kold ja Silva Paluvits
- 23. oktoobril Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogus toimunud XX eesti raamatuteaduse konverentsist – Oskar Kallase päevast võttis osa Ene Sakhai
- 23.oktoobril oskuskeeleseminaril „Õigekirjast oskuskeeleni“ Eesti Rahvusraamatukogus osales Elvi Kena
- 30. oktoobril toimunud VIII maaraamatukoguhoidja päevast Viljandis võttis osa Külli Gailit
- 13. detsembril Eesti Rahvusraamatukogu ja EKL-i poolt korraldatud kirjandusfoorumil “Paabeli raamatukogu” alapealkirjaga “Kirjandus – hääletu alistumine” osalesid Silva Paluvits ja Ene Sakhai
- Elvi Kena võttis osa Tallinna Ülikooli juures toimuvast inglise keele kursusest

Haldusosakonna juhataja Peeter Kosemaa:

- 9. detsembril osales OÜ Tehnokontrollikeskuse täiendkoolitusel „Gaasipaigaldiste kasutamise ohutusnõuded“

Juhiabi Ebe Jansons:

- 14.oktoobril osales ADDENDA koolitusel „Korrektne ametikiri ja e-kirja standardid“

Direktor Vaiko Sepper:

- 15. jaanuaril osales Eesti Lastekirjanduse Keskuse kolleegipäeval

- 29. jaanuaril osales Tartus Rahvusarhiivi teabepäeval „Arhiivilt kasutajale: Masinaga minevikku ja tulevikku”
- 18. veebruaril osales V bibliograafiapäeval Rahvusbibliograafia kaasaeg TLÜ Akadeemilises Raamatukogus
- 29.veebruaril osales ERÜ aastakonverentsil ja kõnekoosolekul
- 17. märtsil osales Rahvusraamatukogus EUROPEANA nimelise Euroopa mäluasutuste ühisprojektiga seotud küsimuste arutelul
- 19.märtsil osales Narva Keskraamatukogus Ida-Virumaa õppeasutuste raamatukoguhoidjate teabepäeval „Kooliraamatukogud ja eestikeelne aineõpe vene õppekeelega koolides“
- 9.aprillil osales Tartu Oskar Lutsu nim Linnaraamatukogu 95. aastapäeva tähistamisel ja ettekandekoosolekul „Raamatukogu - avaliku ruumi looja”
- 24.aprillil osales ERÜ kogude toimkonna koosolekul Tartu Ülikooli Raamatukogus, Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiiviraamatukogu ja arhiivide külastamine
- 9.-10. juunil võttis osa Eesti raamatukoguhoidjate IX kongressist “Raamatukogu teadmistepõhises ühiskonnas” Eesti Rahvusraamatukogus
- 1.-6.juuni osales Shotimaal CILIPS-i (Chartered Institute of Library and Information Professionals in Scotland) 100. aastapäevale pühendatud juubelikonverentsil. Esines ettekandega „Two in One: Combining the Seemingly Uncombinable“.
- 10. septembril osales Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskuse infopäeval
- 22.oktoobril osales I teadus- ja erialaraamatukogude päeval Tallinna Majanduskoolis
- 23. oktoobril osales Rahvusraamatukogus oskuskeelseminaril „Õigekirjast oskuskeeleni“
- 24. oktoobril osales ettelugemispäeva tähistaval lugejate konverentsil Haapsalus
- 7. novembril osales Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeval „Hea lugejateenindus“ Tallinna Keskraamatukogus
- 21. novembril osales Eesti Rahvusraamatukogu 90. juubeliaktusel ja vastuvõtul
- 26. novembril osales Kultuuriministeeriumi poolt korraldatud raamatukogunduse arengukava arutelul Roosna-Allikul

1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

- Peavarahoidja Kalju Tammaru kirjutas ülevaate Eesti Hoiuraamatukogust ajakirjale "Raamatukogu" (ilmus 2008 nr 1).
- Narva Keskraamatukogu ja Haridus- ja Teadusministeerium korraldasid 19. märtsil 2008.a. Narva keskraamatukogus Ida – Virumaa õppeasutuste raamatukoguhoidjate teabepäeva „Kooliraamatukogud ja eestikeelne aineõpe vene õppekeelega koolides“, mille eesmärgiks oli raamatukoguhoidjate teavitamine ja eestikeelsele aineõppele üleminekul kooliraamatukogudes üleskerkinud probleemide lahendamine. Peavarahoidja Kalju Tammaru pidas venekeelse ettekande teemal „Eesti Hoiuraamatukogu abi koolide raamatukogude eestikeelsete kogude komplekteerimisel“. Üritusel osalenud kooliraamatukoguhoidjatele jagati ligi 400 raamatut.
- Meeldiv ja viljakas koostöö on Eesti Hoiuraamatukogul ERÜ kogude toimkonna esimehe Kristina Paiga. Kui varasem tihe koostöö oli valdavalt Tartu Ülikooli raamatukogu ja Eesti Hoiuraamatukogu peavarahoidjate vahel, siis nüüd on mitmed üldisemat huvi ja otsustamist vajavad probleemid jõudnud ka kogude toimkonda arutamiseks. Esimeseks aruteluks valmistas Eesti Hoiuraamatukogu peavarahoidja Kalju Tammaru ette materjali võimalikest ühist arutamist ja otsustamist vajavatest küsimustest, et koordineerida ja teadvustada teadusraamatukogude tegevust analoogsete materjalide kustutamisel ja säilitamisel nii raamatukogudes endis kui ka üleandmisel Eesti Hoiuraamatukokku.
- ERÜ kogude toimkonna koosolek toimus 10.12. 2008.a. Eesti Hoiuraamatukogus. Koosoleku päevakorra peateemaks oli väljaannete säilitamisele suunamine teadusraamatukogudest Eesti Hoiuraamatukokku. Arutati Hoiuraamatukogu peavarahoidja Kalju Tammaru, Vaiko Sepperi ja Kristina Pai koostatud dokumenti, mis on raamatukoguhoidjale abivahendiks otsuse tegemisel trükise suunamisel Eesti Hoiuraamatukokku. Arutelu käigus tehti mitmeid olulisi täiendusi ja täpsustusi. Otsustati jagada omavahel informatsiooni kogudest kustutamise põhimõtete ja töö käigu osas ning dokumendiga edasi töötada.
- Lisaks paljudele raamatukoguhoidjatele ja raamatuid valinud huvilistele külastasid Eesti Hoiuraamatukogu ja tutvusid põhjalikumalt meie tegevusega Kirjandusmuuseumi direktor Janika Kronberg ja Tallinna Keskraamatukogu direktor Kaie Holm ja teenindusdirektor Triinu Seppam.
- Tunnustuseks Eesti Hoiuraamatukogule ja tema tegevusele ja edasise koostöö tugevdamiseks on kutsed erinevatele raamatute esitlustele, näituste avamistele ja vastuvõttudele nii raamatukogude, kirjastuste kui ka välissaatkondade poolt. Detsembril osalesid Kalju Tammaru ja Vaiko Sepper Austria suursaadiku vastuvõtul, milline oli pühendatud pr Tiiu Valmile kõrge Austria ordeni üleandmisele.

1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE

Jätkus infotehnoloogilise keskkonna täiustamine. Soetati juurde 4 uut arvutit ja 4 monitori, samuti 3 Office2007 tarkvaraprogrammi.

2008. a. eraldas Kultuuriministeerium Eesti Hoiuraamatukogule põhivara hulka mittekuuluva riist- ja tarkvara soetamiseks toetust „Infotehnoloogia majandamiskulude vahenditest” summas 40 000 krooni.

24.10.2008. ministri käskkirjaga nr 442 eraldas Kultuuriministeerium Eesti Hoiuraamatukogule toetuse „Raamatukogualased arenduskulud“ summas 10 000 krooni teavikute valmistamiseks CD-plaatidel Eesti Pimedate Raamatukogus. Toetuse eest soetati Eesti Pimedate Raamatukogu helistuudio jaoks mikrofonid, mis parandavad nägemispuudega lugejatele valmistatavate teavikute salvestuskvaliteeti ja arvuti riistvara helioperaatori jaoks, mis aitab kaasa heliteavikute automatiseeritud paljundamise täiustamisele.

Eesti Hoiuraamatukogu infotehnoloogia kulud olid 2008. a. 138 000 krooni, s.h. Eesti Pimedate Raamatukogu kulud 42 000 krooni.

ELNET Konsortsiumi liikmemaks oli 2008.a. 37 680.-, sellele lisandus arendussumma 8056.- krooni.

Arvutiparki hooldas Eesti Hoiuraamatukogus 15.septembrini 2008.a. AS Ordi Tallinna Teenindus, alates 15.09.2008.a. on sõlmitud leping ICEIT OÜ-ga arvutite ja arvutivõrgu seadmete installeerimis- ja remonditöödeks, kodulehe uuendusteks ja hoolduseks ja EHR valduses olevate serverite tarkvara- ja instaleerimistöödeks.

1.6 HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA

Kultuuriministeeriumi siseaudiitor oma 2009.a esimese poolaasta tööplaani kavandanud Eesti Hoiuraamatukogu 2008.a aastaaruande saldode kirjetepõhise kontrollimise.

Tööplaani kohaselt kuuluvad üle vaatamisele kõik olulisemad valdkonnad bilansis ja tulemiaruanDES:

- põhivarade liikumise ja -inventuuri kontroll
- bilansikirjete sisu kontroll (valikulised kirjed)
- tulude sisu ja periodiseerimise kontroll
- kulude sisu ja periodiseerimise kontroll (valikulised kirjed)
- saldoandmiku võrdlus raamatupidamisandmetega

Eesti Hoiuraamatukogu 2008.a. aastaaruande koostamise ajal (märts 2009) ei ole Kultuuriministeeriumi siseauditi osakond auditi aruannet veel esitanud.

2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS

Aastal 2008 jätkas peavarahoidja Kalju Tammaru oma tavapärase ülesannete täitmist ja eelmisel aastal alustatud suuremahulist venekeelse fondi ümberkorraldamist.

Töö venekeelse trükisega on väga mahukas ja aeganõudev, kuna enamuse laekuvast võõrkeelsest trükisest moodustab just venekeelne raamat. Suurel hulgal tuleb venekeelset kirjandust Rahvusraamatukogust, kus puhastatakse venekeelset fondi, ühekordne suur kogus,

ca 130 000 eksemplari tuli ka Tartu Ülikooli raamatukogust. Peavarahoidja on kogu saanud kirjanduse eksemplar haaval läbi vaadanud, eraldanud huvipakkuva ja muu makuleerinud.

Peavarahoidja jätkas 2008.a. venekeelse fondi sorteerimist ja mittevajaliku kirjanduse eraldamist. Uude kohta on paigutatud ja järjestatud geograafiakirjandus ja usukirjandus; korrastatud on kirjanike kogutud teoste fond. ESTONICA osas on eraldatud eesti kirjanike tõlked vene keelde, samuti Eestis ilmunud venekeelne ilukirjandus ja need osad fondist on järjestatud.

Peavarahoidja on puhastanud mittevajalikest, lagunenu ja aegunud trükistest ka saksakeelset ilukirjandust, rootsikeelset ilukirjandust ja liike ning õppekirjandust. Nn. pisitrükiste fondis on korrastatud suurem osa eesti rahvusbibliograafiate fondist, eemaldatud lagunenu ja määrdu trükised. Samuti jätkas peavarahoidja kunagi alustatud ülikoolide toimetiste eraldi paigutamist, korjates välja Tartu Ülikooli Toimetised ja paigutades need eraldi järjenumbriliselt. Ühtlasi eraldas ta Tallinna Tehnikaülikooli ja Põllumajandusülikooli toimetised ning väitekirjad.

Kalju Tammaru ja Eve Lipandi tööd Edgar Valteri illustreeritud raamatute komplekteerimisel Pokumaale tunnustati tänukirjaga. Tegevus jätkub, et luua Pokumaale parim kogu Edgar Valteri raamatutest.

Ants Paju kaasabil ja algatusel pani peavarahoidja kokku raamatud Punasele Lagedale saatmiseks, kus tähistati A.H. Tammsaare 110. juubelit ja uuendati muuseumi ekspositsiooni. Saadetud trükiste hulgas oli nii eestikeelseid raamatuid kui tõlkeid teistesse keeltesse.

Eesti Hoiuraamatukogule on välja valitud ja üleantud raamatute eest olnud tänulikud nii Anna Haava Muuseum Alatskivil kui Gustav Adolphi Gümnaasiumi muuseum, kus mitmed saadud XIX sajandi trükised paigutati kohe muuseumi ekspositsiooni.

Kogude töötlemise käigus eraldati Pimedate Raamatukogu fondist säilitamist väärivad kuid harva kasutatavad punktkirjas trükised ja vastavalt kokkuleppele paigutas peavarahoidja need renoveeritud IV korruse hoidlasse riulitele.

Koos Priit Kasepaluga Eesti Pimedate Raamatukogust vaatas Kalju Tammaru läbi Tervishoiumuuseumi poolt endise Pimedate Muuseumi varade hulgast eraldatud punktkirjas raamatud, et otsida võimalusi nende kasutamiseks.

Kalju Tammaru juhendas Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse ja infoteaduste osakonnas õppiva hoiuosakonna töötaja Külli Gailiti seminaritööd „Eesti Hoiuraamatukogu hoiukogu“, milles antakse ülevaade hoiukogu koostisest Millennium andmebaasi sisestatud bibliograafiliste kirjete alusel.

Peavarahoidja kohtus kahel korral ja konsulteeris Leipzgis lõputööd kirjutavat raamatukogunduse üliõpilast Eija Nikolajevat ning hiljem vastas paljudele küsimustele e-posti teel.

Peavarahoidja Kalju Tammaru sai 2008.a. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tänukirja.

3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

3.1 HOIUKOGU KOMPLEKTEERIMINE, KORRALDUS JA SÄILITAMINE

Aruandeaastal jätkati hoiukogu komplekteerimist, võttes teistelt raamatukogudelt vastu säilitamist vääriivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurialast kirjandust.

Hoiukogu täienes 8074 trükise võrra. Teavikuid üleandvad raamatukogud olid Eesti Rahvusraamatukogu, Välisministeeriumi Raamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli Raamatukogu. Jätkuvalt täiendati hoiukogu ka oma raamatukogu vahetusosakonna trükistega. Vahetuskogust suunati alalisele säilitamisele 355 trükist.

Raamatukogude järgi grupeeritult jagunesid trükised järgmiselt:

Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu	-	6377 arvestusüksust
Eesti Rahvusraamatukogu	-	1181 arvestusüksust
Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu	-	135 arvestusüksust
Välisministeeriumi Raamatukogu	-	23 arvestusüksust
Tartu Ülikooli Raamatukogu	-	3 arvestusüksust

Vastuvõetud trükistest oli raamatuid 201 eksemplari, ajakirju 2453 aastakäiku, ajalehti 92 aastakäiku ja jätkväljaandeid 5328 eksemplari.

Uusi nimetusi lisandus 3946:

raamatuid	-	201
ajakirju	-	222
jätkväljaandeid	-	3523

Võrreldes eelmise aastaga vähenes Eesti Rahvusraamatukogult saadud trükiste arv poole võrra (2007.a. - 2733). Stabiilne on olnud Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu poolt üleantud trükiste arv. Tartu Ülikooli Raamatukogult saadi hoiukogus olevate ajalehtede puuduvaid aastakäike.

Raamatukogud annavad alalisele säilitamisele peamiselt perioodilisi väljaandeid. 2008.a. moodustas raamatute osakaal üleantud trükistest ainult 3 %.

Kustutati 143 dubletset ja lagunenuid trükist. Maha kanti ka 1463 autoreferaati, mis olid rikutud hoidla katusest läbi jooksnud veest. Seoses Hoiuraamatukogu nõukogu 17. juuni koosoleku otsusega kuulusid mahakandmisele ka 168 alalisele säilitamisele mittekuuluvat mikrofilmi.

Seisuga 31. detsember 2008 sisaldas hoiukogu 488856 trükist. Laadide järgi jagunesid trükised järgmiselt:

raamatuid	-	435459 eksemplari
ajakirju	-	23354 aastakäiku
ajalehti	-	3380 aastakäiku
jätkväljaandeid	-	26663 eksemplari

Hoidlates jätkusid kogude korrastamised. Parandati ja paigutati mappidesse lagunenud trükiseid. Jätkati 2007.aastal alustatud trükiste järjestuse kontrolli. 1-formaadi raamatute osas alustati inventuuriga, mille käigus kontrolliti 3000 trükise kohalolekut. Kadunuks jäi ja kanti maha 4 eksemplari.

3.2 TÖÖTLEMINE

Aruandeaasta lõpuks kajastus elektronkataloogis ESTER 94% kataloogimisele kuuluvatest teavikutest. Kirjeldatud on hoiukogu kõik raamatud ja ajalehed ning venekeelsed ajakirjad. Elektronkataloogist saab lugeja andmeid 21057 raamatu ja 278 ajalehe nimetuse kohta. ESTER-is on kataloogimata veel 6% ajakirjadest.

Aasta jooksul sisestati elektronkataloogi 12952 eksemplari- ja 7060 bibliograafilist kirjet, kokku 20013 kirjet. Kõik trükised kirjeldati de visu.

Jõuti lõpuni Kirjasto-3000-ndest konverteeritud kirjade kohandamisega MILLENNIUM-i nõuetele. Aasta jooksul parandati ja korrastati 2433 eksemplari ja 2173 bibliograafilist kirjet. Kokku laaditi Kirjasto 3000-ndest MILLENNIUM-i üle 17417 biblio- ja 30518 eksemplarikirjet, mille parandamisega alustati 2004.aastal. Kuna trükiste kirjeldamisel on prioriteediks olnud aruandeaastal vastuvõetud eksemplaride kataloogimine, kulus konverteeritud kirjade parandamisele 4 aastat.

Jätkati trükiste retrospektiivset kataloogimist. Elektronkataloogi sisestati 2735 eksemplari- ja 2128 bibliograafilist kirjet.

Autoreferaate peegeldatakse ainult kaartkataloogis, mille maht jäi aasta jooksul muutumatuks – 629845 kaarti.

Aruandeaastal liigitati ja märksõnastati 6501 trükist. Aasta jooksul saabunud ja kataloogitud raamatud said kõik märksõnad.

3.3 LUGEJATEENINDUS

Sõltuvalt hoiukogu põhiülesandest – säilitada vähekasutatavaid teavikuid – on lugejateeninduse näitarvud olnud aastaid väikesed. Raamatukogu kasutajaid registreeriti 31, külastusi 33. Raamatukogu veebisaidi poole pöörduti 55000 korral, see on kaks korda rohkem kui 2007.a.

Kohalkasutuseks laenutati 107 trükist. Laenutustest moodustasid perioodikatellimused 92%. Lugejatele tehti 92 (241 lehte) artiklite koopiat.

Elektrooniliselt vahendati raamatukogu kasutajaile 57 koopiat. RVL-i kaudu saadeti teistele raamatukogudele 10 trükist. Suuremate teadusraamatukogude kõrval kasutasid Hoiuraamatukogu teenuseid Iisaku raamatukogu, Eesti Panga Raamatukogu, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudi Raamatukogu ja Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu.

Infopäringuid esitati 15 korral, nendest 5 edastati raamatukogusse elektrooniliselt. Põhiosa päringutest moodustasid leidumisteadised.

Lugejate paremaks teenindamiseks muretseti uus skanner.

4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

4.1 VAHETUSKOGU

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2008 865 116 trükist.

Kogu täienes 2008. aasta jooksul 360 320 arvestusüksuse võrra, mis on üle 150 000 trükise rohkem kui eelmisel aastal .

Kogust kustutati 312 627 arvestusüksust.

Sellest teistele raamatukogudele jagati 45 389 trükist (2007. aastal 41 861 trükist).

Kuna hoidlates ei ole vaba riulipinda piisavalt, siis tegeleti ka 2008. aastal intensiivselt kogude puhastamisega. 2008.a. lõpuks on puhastatud kogu eestikeelne ilu-, liigi- ja lastekirjandus.

Makulatuuri suunati 267 238 trükist.

Keeleliselt jagunes vahetuskogu 2008. aasta lõpul järgmiselt:

Eestikeelne trükis – 386 312 eks.

Võõrkeelne trükis – 478 804 eks.

2008. aastal saadi annetusi 349 korral (2007 a. 272 korral). Eraannetajaid oli 207 (2007.a. 140) ja nad annetasid raamatukogule kokku 73 267 trükist (2007.aastal 48 616 trükist). Siinkohal peab märkima, et eraannetuste hulgas on väga palju selliseid raamatuid, mida eriti kooliraamatukogud väga vajavad.

Möödunud aastal saime kõige enam trükiseid Tartu Ülikooli Raamatukogust (139 488 eks.) Nii nagu varasematel aastatel, saatis meie osakonda suure hulga trükiseid Eesti Rahvusraamatukogu (39 912 eks.) Suur annetus tuli ka Audentese Koolilt (15 234 eks.)

2008. aastal jagas Eesti Hoiuraamatukogu raamatukogudele vahetuskogust 45 389 trükist.

Asutused	Eks
Rahva-,eriala ja lasteraamatukogud	5184
Kooliraamatukogud	13561
Kõrgkoolide raamatukogud	9219
Seltsid, ühiskondlikud organisatsioonid	4997
Muuseumid	2809
Ministeeriumid, valitsusasutused	493
Haiglad, laste- ja hooldekodud	1357
Vanglad, sõjavägi	4588
Muud asutused	3181
Kokku	45389
Makulatuuri läks	267238
KOKKU kustutati	312627

Nagu tabelist nähtub, said Eesti Hoiuraamatukogust kõige enam raamatuid rahva- ja kooliraamatukogud.

Vaadati läbi 147 e-posti teel saabunud soovinimestikku.

Tänu headele kontaktidele kirjastustega on Eesti Hoiuraamatukokku jaotamiseks antud kirjastuste ülejääke suhteliselt uute raamatute näol, lisaks saime esimest korda ka võõrkeelseid raamatuid, millised on saadetud kirjastustele näidisteks. Tänu Rahvusraamatukogu ja Tallinna Keskraamatukogu annetustele on II korruse fuajeesse paigutatud uued raamaturiiulid, mis võimaldavad paremini välja panna kirjastustelt saadud uuemaid raamatuid ja pakkuda neid raamatuid valima tulnud asutuste esindajatele.

Pandi kokku üks suurem saadeti Narva lastekodule ja üks Haapsalu Neuroloogilisele Rehabilitatsioonikeskusele ning Viru vanglale. Koostati neli pakkumismestikku, millega raamatukogud saavad tutvuda meie kodulehel.

Kultuuriministeeriumi jaotuskavade alusel jagati maakondade keskraamatukogudele 7 nimetust raamatuid.

2008 aasta lõpus alustasime maavalitsustele raamatu „Las laps loeb", (mille saavad kingiks 2009. aastal sündivad lapsed) jagamist. Kokku jagatakse seda raamatut 17 375 eks.

Varukogust on oma fonde täiendanud 2008. aastal 21 raamatukogu. Kokku kustutati varukogust 1552 raamatut (neist 862 suunati vahetuskogusse) ja koostati 26 üleandmisakti.

2008 kogude liikumine

Vahetuskogu

	Trükiste üldarv	s.h. perioodika	Eestik.	Võõrk.
Seis 1.01.2009	817423	302962	374906	442517
2008 tuli juurde	360320	48818	141705	218615
2008 kustutati	312627	29251	130299	182328
Seis 1.01.2009	865116	322529	386312	478804

Varukogu

	Trükiste üldarv
Seis 1.01.2008	24046
2008 tuli juurde	0
2008 kustutati	1552
Seis 1.01.2009	22494

2008 kokku

	2008	2009
vahetus	817423	865116
varu	24046	22494
kokku	841469	887610

Kogude liikumine 2005-2008

Vahetuskogu	2005	2006	2007	2008
Aasta algul (aü)	782865	885289	889814	841469
Aasta algul (lm)	22356	24296	24418	23117
Lisandumine(aü)	218844	191855	208529	360320
Kustutatud (aü)	116420	187330	256874	314179
Aasta lõpul(aü)	885289	889814	841469	887610
Aasta lõpul(lm)	24296	24418	23117	24358

5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS (KOOS FILIAALI EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGUGA)

Raamatukogu 2008.a. eelarve oli 9762 tuhat krooni, sh. Pimedate Raamatukogul 2974 tuhat krooni.

		Hoiuraamatukogu	Pimedate Raamatukogu
1.	Personalikulud	6579	1894
2.	Majandamiskulud	1735	975
3.	Majandamiskulud omatulude arvelt	410	5
4.	Muud kulud	5	
5.	Rajatiste ja hoonete soet.ja renov.	933	
6.	Inventari soet.ja renov.	100	100
7.	Kulude ülekandmine 2007.a-2008.a.	110	64

Automaatse gaaskustutussüsteem - Eesti Hoiuraamatukogu ja OÜ TESA Spetsautomaatika sõlmisid 03.11. 2003.a. raamlepingu nr. 2557, mis hõlmas gaaskustutussüsteemi projekti ja eelarve koostamist ning etapiviisilist ehitust, kusjuures ehitustähtajad sõltuvad riigieelarvest eraldatavatest summadest eelarveaastal. Projekti lõplikuks maksumuseks on 4 386 000 krooni, 2008.a. lõpuks on objekti valmimiseks kulutatud 3 086 000 krooni. Eelarve kärpete tõttu 2008.a. projekti ei jätkatud.

2009.a. on Eesti Hoiuraamatukogule tööde jätkamiseks eraldatud 1 miljon, millega teostatakse torutöid hoone II ja III korrusel ja varutakse osa varugaasi. Süsteemi lõplikuks käikulaskmiseks ja varugaasi nõuetekohaste mahtude hankimiseks vajab Eesti Hoiuraamatukogu 2010.a. 300 000 krooni.

Siirdriulite paigaldamine – 2008.a. lõpetati Eesti Hoiuraamatukogus IV korruse ühe hoidlaruumi (242m²) renoveerimine ja sinna siirdriulite paigaldamine. Projekti lõplikuks maksumuseks kujunes 2 208 000 krooni, sealjuures 2008.a. soetati siirdriuleid 603 000 krooni eest.

Hooldusremont – Jooksvat remonti hoone parendamiseks on Eesti Hoiuraamatukogu teostanud viie rentniku (Securitas Eesti AS, Merez Tööstuse OÜ, Infotrükk OÜ, Tele2 Eesti AS ja Taviberg Ehitus OÜ) kaasabil, kelle poolt remondiks tasutud summad tasaarveldatakse rendisummaga. Kokku teostati töid 452 000 krooni eest.

2008. a. teostati järgmised tööd:

- fuajee remont - summas 141 000 krooni
- lugemissaali ja tööruumide remont - summas 212 000 krooni
- metallist välisuste paigaldus - summas 38 000 krooni
- tuletõkkeuste paigaldus - summas 24 000 krooni
- hoone piksekaitse ja maanduspaigaldise ehitus – summas 37 000 krooni.

Eesti Hoiuraamatukogu tegevustulud ja -kulud 2008. a. (tuhat krooni):

Eesti Hoiuraamatukogu tulud:

1.	Rent	462
2.	Kommunaalmaksud	376
3.	Toetus Kultuurimin.	70
KOKKU		908

Pimedate Raamatukogu tulud:

1.	Punktkirjas teavikute müük	161
KOKKU		161

Kulud (tuhat krooni)

		Kokku	sh. EPR
A	Kulud kokku	10375	3206
a1	Jooksevkulu	9122	3135
a1.1	Tööjõukulu	6596	1963
a1.1.1	Palk, preemia, hüvitis	6566	1961
a1.1.2	Personali koolituskulud	10	2
a1.2	Komplekteerimiskulud kokku	411	411
a1.2.1	Kulu paber kandjatele, mikrovormidele ja auvistele kokku	411	411
a1.2.1.1	sh raamatutele	407	407
a.1.4	hoiukulud	199	199
a1.5	IKT kulud	138	42
a1.6	Halduskulud	726	224
a1.7	Muud kulud	1052	296
a2	Kapitalimahutused	1253	71
a2.1	Investeeringud põhivarasse	1253	71
a2.1.1	Uued ehitised ja juurdeehitised	667	
a2.1.2	Muud kapitaalimahutused	586	71
a2.2	Investeeringud infotehnoloogiasse		

6 TEGEVUSKAVA 2009. AASTAKS

- Jätkata hoiukogu teavikute lugejatele kättesaadavaks tegemist. Lõpetada ajakirjade retrospektiivne kataloogimine
- Jätkata raamatute järjestuse kontrolli. Teha inventuur 1-formaadi raamatu osas, kohaviitadega 3000-6000
- Jätkata hoiukogu tööd reguleerivate dokumentide koostamist. Koostada raamatukoguvahelise laenutuse juhend.
- Jätkata hoidlate renoveerimist (põrandate remont)
- Viia lõpule automaatse gaaskustutussüsteemi paigaldamine ja soetada varugaas
- Parandada töökeskkonda (tuletõkkeuste paigaldamine, metallist välisuste paigaldamine, I korruse tualettruumi(de) remont, uue sorteerimisruumi sisseseadmine vahetusosakonnale)
- Koostada regulaarselt pakkumisnimekirju vahetuskogu trükistest, panna need üles raamatukogu koduleheküljele ja teavitada muude kanalite kaudu trükistest huvitada võivaid raamatukogusid
- Jätkata fondide puhastamist mittevajalikust ja liigses eksemplaarsuses olevast kirjandusest
- Jätkata aktiivset osalemist täiendkoolitustel ja teistel raamatukogunduslikel üritustel.

Vaiko Sepper
Eesti Hoiuraamatukogu direktor

17.märts 2008.a.

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU

2008. AASTA ARUANNE

EESSÕNA

Alates 2004. aastast Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina töötava Eesti Pimedate Raamatukogu põhiülesanne on valmistada, koguda, säilitada ning laenutada nägemispuudega inimestele heli- ja punktkirjas teavikuid.

Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust, samuti posti ja raamatukogudevahelise laenutuse teel. Alates 1. jaanuarist 2008 muutus teavikute posti teel lugejatele saatmine ja lugejatelt tagasi saatmine tasuliseks. Postikulud tasus raamatukogu.

Laenutuses oli 2008. aasta lõpul ligi 2300 nimetust heliraamatuid, 621 nimetust punktkirjas raamatuid ning 58 puuteraamatut. 2008. aastal valmistati 89 nimetust eesti- ja 5 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Punktkirjas trükiseid (v.a. õpikud ja töövihikud) valmistati 36 nimetust.

Aruandeaasta suurim uuendus oli üleminek tagastamisele mittekuuluvate heliajalehtede, heliajakirjade ja heliraamatute valmistamisele.

Jätkati vanade ja väärtuslike magnetofonilintidel heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist. Aasta jooksul digiteeriti ja restaureeriti 46 eesti- ja 10 venekeelset teost.

Tartu Emajõe Kooli tellimusel ja rahastamisel valmistas raamatukogu 2008. aastal 20 punktkirjas õpikut ja töövihikut tavakoolide ning Tartu Emajõe Kooli pimedatele õpilastele.

Töötajad osalesid aruandeaastal aktiivselt erialastel täienduskoolitustel ja tutvustasid raamatukogu nii mitmesugustel üritustel kui ka meedia vahendusel.

Eesti Tööandjate Keskliit ja Eesti Puuetega Inimeste Koda tunnustasid "Puuetega inimeste sõbraliku tööandja" konkursi Hea Ettevõtte Autasuga Eesti Hoiuraamatukogu puuetega inimeste töölerakendamise eest Eesti Pimedate Raamatukogus.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing tunnustas auhinnaga "Aasta tegu 2008" töörühma - juht infotöötaja Margit Orusaar ning liikmed helistuudio juhataja Mart Vaaks, helioperaator Valentina Borissenko, helioperaator-tehnik Igor Markatšov ja arvutispetsialist Teet Karu - nägemispuudega lugejatele CD-del heliteavikute valmistamise ja posti teel laenutamise süsteemi loomise eest.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

Aastal 1994 loodi tollase Eesti Pimedate Ühingu helistuudiost sihtasutus, mis tegevusvaldkondade liitmise tulemusel arendati Sihtasutuseks Eesti Pimedate Raamatukogu. Alates 2001. aastast anti Sotsiaalministeeriumi vastutusalas olnud sihtasutus Kultuuriministeeriumi vastutusalasse.

Vastavalt kultuuriministri 11. novembri 2003. aasta määrusele nr. 18, millega muudeti Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärust, hakkas Eesti Pimedate Raamatukogu alates 1. jaanuarist 2004 tööle Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina.

Eesti Hoiuraamatukogu rendib Eesti Pimedate Raamatukogule ruume Põhja-Eesti Pimedate Ühingule kuuluvas hoones Tondi 8a, 11313 Tallinn.

Vastavalt Pimedate Raamatukogu 29. märtsil 2004. aastal kinnitatud põhimäärusele juhib raamatukogu tegevust direktor.

Raamatukogu tegevust nõustab nõukogu, mille koosseisu kuuluvad Kultuuriministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Eesti Rahvusraamatukogu, Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse ning Pimedate Liidu esindajad ja Pimedate Raamatukogu 2 lugejat.

Nõukogu pidas 2008. aastal 2 koosolekut. Neil arutati raamatukogu 2007. aasta töö tulemusi, 2008. aasta tegevust, lahendamisel olevaid probleeme ja 2009. aasta tegevusplaane. Kuulati ülevaadet IFLA pimedate raamatukogude sektsiooni seminarist Zagrebis. Nõukogu liikmed tegid ettepanekuid raamatukogu töö täiustamiseks.

1.1. STRUKTUUR

2008. aastal töötas raamatukogus 11 täistööajaga töötajat. Neist 3 olid nägemispuudega, 1 nägemispuude ja füüsilise puudega ning 1 füüsilise puudega. Ametis oli 3 raamatukogundusliku kõrgharidusega infotöötajat, samuti helikandjatel ning punktkirjas teavikute valmistajad. Töövõtulepingute alusel töötasid heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade tekstide esitajad (peamiselt näitlejad ja diktorid).

2. jaanuaril 2008 kinnitatud struktuur on järgmine:

Filiaal Pimedate Raamatukogu

Direktor	1
Infotöötaja	3
Helistuudio juhataja	1
Helioperaator	1
Helioperaator-tehnik	1
Punktkirja toimetaja	1
Tekstitöötaja-arvutispetsialist	1
Tekstitöötaja	1
Abitööline	1
	11

Eesti Töoandjate Keskliit ja Eesti Puuetega Inimeste Koda tunnustasid “Puuetega inimeste sõbraliku tööandja” konkursi Hea Ettevõtte Autasuga Eesti Hoiuraamatukogu puuetega inimeste tööerakendamise eest Eesti Pimedate Raamatukogus. Märk kehtib 16. juunini 2010.

1.2. TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST

Infotöötaja Margit Orusaar lõpetas Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse ja infoteaduse erialal.

Priit Kasepalu esindas raamatukogu Euroopa punktkirjaessee võistluse Eesti žüriis ja oli selle esimees.

Infotöötaja Marja Kivihall on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu liige ja IFLA pimedate raamatukogude sektsiooni raamatukogupoolne kontaktisik.

Margit Orusaar on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu erialaraamatukogude sektsiooni liige.

Punktkirjatoimetaja Avo Falkenberg on Haridus- ja Teadusministeeriumi juurde loodud punktkirjakomisjoni liige.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing tunnustas auhinnaga “Aasta tegu 2008” töörühma - juht infotöötaja Margit Orusaar ning liikmed helistuudio juhataja Mart Vaaks, helioperaator Valentina Borissenko, helioperaator-tehnik Igor Markatšov ja tekstitöötaja-arvutispetsialist Teet Karu - nägemispuudega lugejatele CD-del heliteavikute valmistamise ja posti teel laenutamise süsteemi loomise eest.

Osalemine konverentsidel, seminaridel, erialasel koolitusel ja täiendõppe üritustel:

Priit Kasepalu:

- Tallinna Ülikoolis näituse “Näputööga nägijaks” avamine, 15. jaanuar 2008;
- Tallinna Heleni Koolis seminar “15 aastat pimedate õpetamisest Tallinnas”, 18. jaanuar 2008;
- Haapsalu Sotsiaalmajas ettelugemispäeva tähistav lugejate konverents, esinemine ettekandega, 24. oktoober 2008;
- Tartu raamatu “Tartu pimedad solistid 1938-1972” esitlus, 20. november 2008;
- Tartu Emajõe Koolis õppeasutuse 125. aastapäeva konverents, 28. november 2008.

Marja Kivihall:

- Zagrebis IFLA pimedate raamatukogude sektsiooni ja DAISY Konsortsiumi seminar “Putting Libraries for the Blind and Print Disabled on the Agenda”, esinemine ettekandega, 27.-28. veebruar 2008;
- Tallinna Rahvaülikoolis 6 loengust koosnev kursus “Trendid maailmakirjanduses II”, september-november 2008;
- Haapsalu Sotsiaalmajas ettelugemispäeva tähistav lugejate konverents, 24. oktoober 2008;
- Tallinna Keskraamatukogus Aleksander Sibulale pühendatud lugejateenindust käsitlev erialapäev, 7. november 2008.

Margit Orusaar:

- Rahvusraamatukogus digiteerimisalane koolitus, 14. oktoober 2008;
- Tallinna Majanduskoolis teadus- ja erialaraamatukogude päev, 22. oktoober 2008;
- Rahvusraamatukogus ERÜ erialaraamatukogude sektsiooni koosolek, esinemine ettekandega, 9. detsember 2008.

Infotöötaja Ülle Olt:

- Tallinna Ülikoolis näituse “Näputööga nägijaks avamine, 15. jaanuar 2008;
- Rahvusraamatukogus läti kirjanduse koolitus “Mütoloogiast postmodernismini”, 29. jaanuar ja 12. veebruar 2008;
- Haapsalu Sotsiaalajas ettelugemispäeva tähistav lugejate konverents, 24. oktoober 2008;
- Tallinna Keskraamatukogus Aleksander Sibulale pühendatud lugejateenindust käsitlev erialapäev, 7. november 2008.

Igor Markatšov:

Põhja-Eesti Pimedate Ühingu eesti keele kursus, jaanuar-detsember 2008.

1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

4. jaanuaril, punktkirja looja Louis Braille' sünniaastapäeval, märkis raamatukogu viiendat korda ülemaailmset punktkirjapäeva.

5.-29. augustil oli Tallinna Keskraamatukogu peamaja näitusesaalis avatud Pimedate Raamatukogu näitus “Raamatud sõrmedele ja kõrvadele”. Näitus andis ülevaate nägemispuudega inimestele valmistatud raamatutest. Selle koostas Margit Orusaar.

24. oktoobril korraldati koos Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Läänemaa Nägemisvaegurite Ühingu ja Haapsalu Sotsiaalajaga Haapsalus ettelugemispäeva märkiv lugejate konverents. Konverentsil oli ligikaudu 40 osalejat. Ettekanded käsitlesid nägemispuudega inimeste raamatukoguteenindust Läänemaal, ajalehe “Lääne Elu” helivariandi valmistamist, Eesti Pimedate Muuseumi kirjastuslikku tegevust ja Tallinna Pimedate Kooperatiiv-Artelli “Põhja” tööd esimesel Nõukogude aastal ning Saksa okupatsiooni ajal. Kohtuti Läänemaa nägemispuudega autorite ja Eesti Pimedate Raamatukogu heliraamatute esitajaga.

Pimedate Raamatukogu on tutvustatud ajakirjades “Raamatukogu” ja “Valguse Kaja” ning ajalehtedes “Õpetajate Leht” ja “Lääne Elu”. Kuku Raadio saadetes oli 2 raamatukogu tegevust käsitletud intervjuud.

Raamatukogu tegevust tutvustava ettekande tekst on inglise ja jaapani keeles kättesaadav internetis DINF (Disability Information Resources) kodulehel.

Priit Kasepalu tutvustas raamatukogu tööd Eesti Pimedate Liidu ja Põhja-Eesti Pimedate Ühingu juhatustele, samuti Nägemispuuetega Inimeste Kohtla-Järve Ühingu, Viljandimaa Pimedate Ühingu ning Lääne-Virumaa Pimedate Ühingu ja Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu Jõgeva osakonna liikmetele.

Raamatukogu on aruandeaastal tutvustatud seda külastanud Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö üliõpilastele, Jüri raamatukogu töötajatele, Järvamaa Pimedate Ühingu liikmetele, Rapla Tugikeskuse Vahtra klientidele, Kullatera lasteaia lastele ning Daisymängijaid tootva Kanada firma Humanware esindajale.

Raamatukogu saatis Eesti punktkirjakasutajatele 2009. aasta punktkirjas kalendri. Koostöös MTÜ-ga Jumalalaegas saadeti lugejatele ning abivahendikeskuse Silmalaegas klientidele raamatukogu ja MTÜ Jumalalaegas nimedega ümbrikuavajad.

Edaspidi on vajalik raamatukogu tegevust tutvustada enam neile pimedatele ja vaegnägijatele, kes ei kuulu nägemispuudega inimeste ühingutesse, samuti rahvaraamatukogude töötajatele ning omavalitsuste sotsiaaltöötajatele.

2 KOGUD

Aasta 2008 lõpul oli laenutuses:

- heliraamatuid 6578 eksemplari;
- punktkirjas raamatuid 2268 eksemplari;
- tavakirjas raamatuid 350 eksemplari;
- puuteraamatuid 58 eksemplari.

Aastal 2008 on valmistatud:

- eestikeelseid heliraamatuid 89 nimetust - 942 originaaltundi;
- digiteeritud ja restaureeritud eesti- ning venekeelseid heliraamatuid 56 nimetust - 1027 originaaltundi;
- venekeelseid heliraamatuid 5 nimetust - 91 originaaltundi;
- heliajalehti ja -ajakirju 346 originaaltundi;
- punktkirjas trükiseid (välja arvatud õpikud ja töövihikud) 36 nimetust - 6918 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- punktkirjas õpikuid ja töövihikuid 20 nimetust - 4784 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- raamatukogus koostatud nägemispuudega inimeste elu kajastavat heliajakirja "Epüfon" 9 numbrit.

2008. aasta keskel lõpetati raamatukogus heliajalehtede ja -ajakirjade valmistamine helikassettidel ning mindi üle nende valmistamisele CD-del. Enamikust eestikeelsetest heliraamatutest on tehtud 9-16 ja igast venekeelsest heliraamatust 4-9 CD-del eksemplari. Igast heliajalehest ja -ajakirjast on valmistatud kuni 170 ning igast punktkirjas raamatust 2 ja ajakirjast kuni 5 eksemplari. Heliajalehti ja -ajakirju valmistati kokku 11 734 kassetil ja 3648 CD-l.

Raamatukogus heliraamatutena salvestatavate ja punktkirjas trükitavate raamatute valiku põhimõtted:

- jälgitakse, et raamatud vastaksid võimalikult erinevale maitsele ja huvitaksid võimalikult paljusid lugejaid;
- arvestatakse lugejate konkreetsete soovidega;
- arvestatakse koolides (ka kõrgkoolides) soovitatava ilukirjandusega;
- arvestatakse temaatilise kirjanduse mitmekülgse valiku pakkumisega;
- edastatakse nägemispuudega inimeste elu käsitlevat kirjandust;
- edastatakse kaasaegset väärtkirjandust, mille üle otsustatakse ajakirjanduses ilmunud retsensioonide järgi.

Kogu on täiendatud lisaks raamatukogus valmistatud teavikutele ka heliraamatute ostmise teel. Heliraamatuid on ostetud MTÜ-lt Pimedate Infoühing Helikiri ja kauplustest. Põhja-Eesti Pimedate Ühing on raamatukogule üle andnud vabatahtlike esitajate salvestatud heliraamatuid ning Tallinna Ülikooli üliõpilaste valmistatud puuteraamatuid.

Eesti Hoiuraamatukogu ja Pimedate Infoühing Helikiri sõlmisid koostöölepingu, mis reguleerib Pimedate Raamatukogus olevate heliteavikute digiteerimist ja nendest originaalfailide valmistamist, samuti heliteavikute reprodutseerimist ning internetis kättesaadavaks tegemist.

Heliraamatute kogu täiendamiseks toimus raamatuvahetus Läti, Leedu, Kaliningradi ja Soome pimedate raamatukogudega. Läti Pimedate Raamatukogule annetati 7 nimetust ja saadi vastu 11 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Leedu Pimedate Raamatukogule saadeti 7 nimetust venekeelseid heliraamatuid ja 5 numbrit venekeelset väljaannet “Здоровье для всех“. Kaliningradi Pimedate Raamatukogule saadeti 5 numbrit venekeelset väljaannet “Здоровье для всех“ ja saadi annetusena 1 venekeelne heliraamat.

Käivitus raamatuvahetus Soome Celia raamatukoguga. Soome on saadetud 6 nimetust eestikeelseid ja 2 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Soomest on saadud 14 nimetust eestikeelseid heliraamatuid DAISY formaadis.

Algas koostöö Norra, Austraalia ja Rootsi pimedate raamatukogudega, kes tundsid huvi Eesti Pimedate Raamatukogu kogus olevate venekeelsete heliraamatute vastu. Aasta jooksul saadeti Norraste 51, Austraaliasse 47 ja Rootsi 37 nimetust heliraamatuid. Norrast on saadud 17 nimetust mp3 formaadist DAISY formaati muudetud venekeelseid heliraamatuid.

3 LUGEJATEENINDUS

Kasutuseeskirjas on sätestatud, et raamatukogu teenindab helikandjatel, punktkirjas ja elektrooniliste teavikute laenutamisel nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega inimesi ning nägemispuudega inimeste tegevust, rehabiliteerimist ja õpetamist käsitlevate tavakirjas teavikute laenutamisel kõiki soovijaid. Kui lugeja on nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega, annab ta allkirjastatud kinnituse lugejakaardile.

Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust, samuti posti ja raamatukogudevahelise laenutuse teel.

2008. aastal hakati CD-del heliraamatuid valmistama lisaks laenutuseksemplaridele ka tagastamisele mittekuuluvatena, heliajalehti ja -ajakirju aga vaid tagastamisele mittekuuluvatena. Niisugused heliraamatud saadeti lugejatele posti teel 1 kord nädalas 5 CD-d mahutavates karpides, heliajalehed ja -ajakirjad aga 1 CD mahutavates karpides või sobivate mõõtudega ümbrikes. Heliajakirjanduse plaadile salvestati kõik nädala jooksul valminud eestikeelsed heliajalehed ja -ajakirjad. Tagastamisele mittekuuluvate heliteavikute kasutusõigus kehtib 30 päeva.

Alates 1. jaanuarist 2008 muutus teavikute posti teel lugejatele saatmine ja lugejatelt tagasi saatmine tasuliseks. Postikulud tasus raamatukogu.

Aastal 2008 oli:

- raamatukogu kasutajaid 355;
- heliajalehtede ja -ajakirjade posti teel laenajaid 215;
- posti teel teenindatavaid raamatukogusid, asutusi ja organisatsioone 10;
- laenutusi 9883, sealhulgas laenutusi raamatukogudevahelise laenutuse teel 244;
- külastusi 1744.

Raamatukogu oli avatud neljal päeval nädalas a 6 tundi.

Pidevalt on suurenenud maakondades elavate Pimedate Raamatukogust raamatuid posti teel laenavate lugejate ja nende laenutuste arv. 2008. aastal registreeriti raamatukogus 78 uut lugejat. Tagastamisele mittekuuluvate heliraamatute posti teel saatmine on tõstnud oluliselt laenutuste arvu.

Maakondade keskraamatukogud ja linnaraamatukogud on tellinud nägemispuudega inimeste teenindamiseks Pimedate Raamatukogust teavikuid raamatukogudevahelise laenutuse teel. Aktiivseimad tellijad on olnud Viljandi Linnaraamatukogu, Narva Keskraamatukogu, Lääne-Virumaa Keskraamatukogu ja Lääne Maakonna Keskraamatukogu.

Raamatukogu saatis omavalmistatud või Pimedate Infoühingult Helikiri ostetud teavikuid Tartu Oskar Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule ja Pärnu Keskraamatukogule, kes korraldavad kohapeal nende laenutamist Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu ja Pärnu Pimedate Ühingu raamatukogu kaudu.

2008. aastal viidi lõpule punkt kirjas raamatute kogu korrastamine.

Pimedate Raamatukogu kodulehel olev igakuiselt uuendatav raamatututvustaja muudeti oluliselt kasutajasõbralikumaks. Seda hakati CD-dele salvestama ja lugejatele posti teel saatma. Kodulehel on ka kuu jooksul lisandunud uudiskirjanduse nimestik.

Raamatukogu aitas kaasa Daisymängija Victor Reader menüü eestindamisele ja nüüd annavad seda marki kuulamisaparaadid juhiseid eesti keeles.

4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Raamatukogus valmistatakse heliraamatuid, heliajalehti ja heliajakirju.

Helikandjatel teavikute valmistamise mahu suurendamine tingis vajaduse leida uusi teksti esitajaid. 2008. aastal katsetati 6 inimese esitust.

CD-del heliraamatute, heliajalehtede ja heliajakirjade paljundusvõimaluste suurendamiseks osteti seadmete soetusteks eraldatud investeeringute summade eest CD-de paljundusrobot.

Paljundusroboti ostmine ja töölerakendamine võimaldas üle minna tagastamisele mittekuuluvate heliraamatute, heliajalehtede ning heliajakirjade valmistamisele. Selle tulemusel suurenes laenutatavate teavikute maht ja vähenesid postikulud.

Heliraamatute valmistamise mahu suurendamiseks salvestasid 5 esitajat tekste kodus arvutiga. Kodus salvestamise tehnoloogia täiustamiseks osteti Hasartmängumaksu Nõukogu rahastatud taotluse alusel 5 mikrofoni.

MTÜ Mengel ja Pimedate Infoühingu Helikiri abil on aasta jooksul digiteeritud ja restaureeritud 46 nimetust eestikeelseid heliraamatuid.

Lisaks eelmistel aastatel välja antud heliajalehtedele ja -ajakirjadele hakati välja andma ajakirja "Eesti Loodus" helivarianti ning osteti Pimedate Infoühingult Helikiri ajakirja "Kodutohter" salvestused, mis raamatukogus kassetidele ja CD-dele paljundati.

5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Tartu Emajõe Kooli tellimusel ning rahastamisel valmistati 2008. aastal 20 punktkirjas õpikut ja töövihikut tavakoolide ning Tartu Emajõe Kooli pimedatele õpilastele. Need õpikud sisaldasid ka hulgaliselt reljeefseid paisupaberil jooniseid.

Valmistatud punktkirjas teavikutest oli suur osakaal ilu- ja muulaadsel kirjandusel. Kasvanud on õpilastele soovitusliku kirjanduse valmistamise maht. Lahendamist vajab aga Emajõe Kooli õpilastele kasutamiseks mõeldud raamatute valmistamise rahastamine.

Lasteraamatute väljanägemise ja säilivuse paremaks muutmiseks hakati nende kaasi kilestama.

Probleemideks on punktkirjas raamatute kasutajate väike arv, punktkirja vähene õpetamine, pimedate inimeste vähene huvi selle kirja vastu ja punktkirjaprinterite amortiseerumine.

Punktkirja tutvustamiseks käivitati koos MTÜ-ga Jumalalaegas punktkirja looja Louis Braille 200. sünniaastapäeva üritustesarja portaal laegas.braille.ee.

6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE

Kõnesüntesaatori abil arvutit kasutataval nägemispuudega inimestel on interneti kasutamine tavapärasest keerukam - ekraanilugeja ei loe pilte ega graafilist kujundust ning üleminekul ühelt lingilt teisele loeb kõik ekraanil olevad linkide pealkirjad.

Nägemispuudega arvutikasutajatele on edastatud kõnesüntesaatoriga kuulamiseks või suurendusprogrammiga lugemiseks "Eesti Päevalehe", "Postimehe" ja "Õhtulehe" numbrite elektroonilisi tekstiversioone. Aasta algul kasutas teenust 50 ja lõpul 57 lugejat.

Eesti Pimedate Raamatukogu osales koostööpartnerina Põhja-Eesti Pimedate Ühingu projektis "Eestikeelsete elektrooniliste teabetekstide ettelugemise süsteem ja täiustatud tekst-kõnesüntesaator nägemispuudega inimeste kasutuses", mille eesmärgiks oli kasutusele võtta süsteem, mis võimaldab nägemispuudega lugejatele neile sobival ajal juurdepääsu ajalehtede, ajakirjade ja raamatute elektroonilistele tekstiversioonidele. Projekti raames ehitati Pimedate Raamatukogule interneti valguskaabel. Aasta lõpul kinkis Põhja-Eesti Pimedate Ühing raamatukogule projekti käigus ostetud serveri ja Eesti Keele Instituut andis üle projekti käigus loodud tarkvara litsentsi.

Ajalehtede ja ajakirjade Interneti arhiivide põhjal on koostatud ning raamatukogu kodulehel avaldatud lingikogu viidetega nägemispuudega inimeste elu ja tegevust käsitlevatele artiklitele, mis sisaldas aasta lõpuks 960 linki. Kodulehele on paigutatud ka raamatukogu kohta avaldatud kirjutised.

7 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS

Eesti Pimedate Raamatukogu finants- ja majandustegevus on kajastatud Eesti Hoiuraamatukogu 2008. aasta aruande 5. alajaotuses.

8 TEGEVUSKAVA 2009. AASTAKS

Aastal 2009:

- korrastatakse tavakirjas teavikute kogu;
- suurendatakse lugejatele raamatukogu tööd käsitleva informatsiooni edastamist e-postiga;
- valmistatakse heliraamatuid 2008. aasta mahus;
- ostetakse ja evitatakse DAISY formaadis heliraamatute kodus salvestamise seadmed;
- jätkatakse koostööd Pimedate Infoühinguga Helikiri heliteavikute Internetis kättesaadavaks tegemisel;
- otsitakse uusi teksti esitajaid ja katsetatakse nende esitust;
- jätkatakse vanade ja väärtuslike heliraamatute digiteerimise ning restaureerimise tellimist;
- jätkatakse raamatuvahetust teiste riikide raamatukogudega;
- valmistatakse punktkirjas teavikuid 2008. aasta mahus;
- ostetakse ja evitatakse uued punktkirjaprinterid;
- võetakse kasutusele elektroonilise teabekirjanduse lugemise süsteem;
- uuendatakse raamatukogu koduleht;
- osaletakse Louis Braille 200. sünniaastapäeva märkivate ürituste korraldamisel ja üritustesarja portaali täiendamisel;
- korraldatakse koos Viljandi Linnaraamatukogu ja Viljandimaa Pimedate Ühinguga lugejate konverents Viljandis;
- tutvustatakse raamatukogu tööd kohtumistel maakondade nägemispuudega inimestega;
- tutvustatakse raamatukogu tööd ajakirjanduses.

Priit Kasepalu
Eesti Pimedate Raamatukogu direktor

Vaiko Sepper
Eesti Hoiuraamatukogu direktor

17. märts 2009. a.